

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Haaglanden te Den Haag thans regionale eenheid Den Haag

Datum: 16 januari 2013

Rapportnummer: 2013/006

Feiten

Op 15 augustus 2011 deed de politie een huiszoeking in de woning van de buurman van verzoeker, in verband met de vermissing van diens minderjarige dochter. Het meisje was onder toezicht gesteld van Bureau Jeugdzorg. De vrees bestond dat de buurman met zijn dochter naar zijn land van herkomst was vertrokken. Tijdens de huiszoeking kwam verzoeker aan de deur om te vragen wat er aan de hand was. Hij werd op enig moment door politieambtenaar H. aangehouden, omdat hij zich niet kon legitimeren. Hij werd overgebracht naar het politiebureau, ingesloten en gehoord als getuige.

Verzoeker was niet te spreken over deze gang van zaken en diende een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. De korpsbeheerder verklaarde de klacht overeenkomstig het advies van de klachtencommissie ongegrond. H. had rechtmatig gehandeld door verzoeker aan te houden, aangezien verzoeker op geen enkele manier wilde meewerken en hij zijn identiteit niet kenbaar wilde maken. De commissie ging ervan uit dat er tussen verzoeker en H. kennelijk sprake was van miscommunicatie. De commissie had de indruk dat verzoeker niet door had dat hij een belangrijke getuige was in een vermissingszaak en dat hij vanwege eerdere negatieve ervaring met de politie niet wilde meewerken. Op basis van de verklaring van H. ging de commissie ervan uit dat verzoeker, nadat hij op het bureau een verklaring had afgelegd, door twee politieambtenaren naar huis is gebracht om zijn paspoort te halen. Verzoeker heeft daarom geen proces-verbaal meer gekregen voor het niet bij zich hebben van een geldig identiteitsbewijs.

Verzoeker betwist deze feitelijke gang van zaken en voelt zich onheus bejegend door de politie. Hij vroeg de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen. In een gesprek op het bureau van de Nationale ombudsman heeft verzoeker zijn klacht toegelicht. De Nationale ombudsman heeft op 8 augustus 2012 een onderzoek geopend en de klacht van verzoeker als volgt geformuleerd.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij op 15 augustus 2011 ten onrechte door ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden werd aangehouden en overgebracht naar het politiebureau voor het niet tonen van zijn legitimatiebewijs, nadat hij als getuige was aangemerkt in een vermissingszaak.

Ook klaagt verzoeker erover dat hij hardhandig vanuit de politieauto het politiebureau is binnengebracht.

Standpunt verzoeker

Het was 15 augustus 2011, aan het begin van de middag. Verzoeker liep van de vierde (tevens hoogste) verdieping van zijn flat naar beneden om twee zakjes huisvuil in de vuilniscontainer te gooien. Normaal gesproken doet zijn huishoudelijk hulp dit, maar die was het vergeten. Verzoeker loopt slecht door een ernstig ongeval van vijf jaar geleden. Verzoeker liep links het portiek uit, richting de ondergrondse containers. Hij passeerde het naastgelegen portiek en zag tot zijn grote verbazing dat de gordijnen in de flat van de buurman (de heer S.) geopend waren. Verzoeker was in de veronderstelling dat S. nog op vakantie was. S. had hem de avond ervoor namelijk nog vanuit Zweden gebeld met de vraag om even op zijn deur te kijken. S. had gehoord dat er was ingebroken in zijn woning. Er zou een briefje op de deur hangen. Verzoeker liep met de vuilniszakken in de hand het portiek van S. binnen en klopte op de deur in de verwachting S. aan te treffen. Twee dames in burgerkleding deden echter open. Verzoeker vroeg wie zij waren. De dames vertelden dat zij van de politie waren en dat zij op zoek waren naar S. Ze vroegen wie verzoeker was. Verzoeker vertelde dat hij een buurman was en noemde zijn naam. Hij vertelde dat hij ook op zoek was naar S. Verzoeker vertelde de politieambtenaren dat hij een telefoontje van S. had gekregen. Verzoeker pakte zijn telefoon en overhandigde deze aan hen, zodat zij zelf het nummer van S. konden opzoeken. Verzoeker had namelijk zijn leesbril niet bij zich. De politieambtenaren noteerden het nummer en verzoeker kon weer gaan. Net toen verzoeker het portiek uitliep, kwam er uit de woning van S. een andere politieambtenaar, naar later bleek H. Deze vertelde verzoeker dat hij betrokken was bij het onderzoek en vroeg hem om zijn legitimatie. Verzoeker vertelde hem dat hij geen legitimatie bij zich heeft als hij de vuilnis gaat weggooien. H. bleef echter aandringen. Inmiddels waren verzoeker en H. van de containers naar het portiek van verzoeker gelopen. Verzoeker wilde zijn paspoort thuis gaan halen, maar dat mocht niet van H. H. vertelde verzoeker dat hij was aangehouden en belde voor vervoer. Nadat er een politieauto was gearriveerd, is verzoeker eerst samen met H. en de chauffeur naar zijn woning gegaan. Verzoeker overhandigde H. daar zijn paspoort. Hij vroeg of H. nog in huis wilde rondkijken, maar dat vond H. niet nodig. H. zei tegen verzoeker: *'Kom, we gaan'*. Verzoeker reageerde verbaasd. Hij had immers zijn paspoort laten zien. Waarom moest hij nu nog naar het bureau? Hij maande zich tot kalmte en is meegegaan. Hij had geen keuze.

Verzoeker werd ongeboeid met de politieauto overgebracht naar het politiebureau. Op het binnenplein van het bureau aangekomen, werd de deur voor verzoeker geopend. De politieambtenaar die achter het stuur had gezeten vroeg verzoeker naar zijn mobiele telefoon, zonder aan te geven waarom. Verzoeker wilde die niet afgeven. Daarop pakte de politieambtenaar de arm van verzoeker en draaide die op zijn rug. Verzoeker heeft hem gevraagd te stoppen, in verband met zijn lichamelijke klachten. Een andere politieambtenaar die ook in de auto zat, pakte echter zijn andere arm en draaide ook die naar achteren. Verzoekers hoofd werd door een van de politieambtenaren met kracht richting de grond gedrukt en zo werd verzoeker het bureau binnen geduwd. Daar moest hij zijn spullen afgeven en werd hij ingesloten. Hij werd niet voorgeleid aan een hulpofficier van justitie. Enige tijd later werd hij gehoord door H. over wat hij wist over de buurman en

diens kinderen. Na het gehoor kreeg hij zijn paspoort van H. terug. Daarna is verzoeker met H. naar de balie gelopen en daar kreeg verzoeker zijn spullen uit de foullering terug. Daarna mocht hij naar huis, lopend. H. bood hem bij vertrek nog een hand, maar verzoeker heeft die geweigerd. Verzoeker was namelijk enorm boos over de manier waarop H. en de andere twee politieambtenaren hem hebben bejegend. Er was geen enkele reden om hem aan te houden en op te sluiten. De politie wist waar hij woonde. Als ze nog vragen hadden over de buurman, hadden ze later gewoon bij hem langs kunnen komen. Zeker gezien zijn slechte medische conditie vindt verzoeker het onbegrijpelijk dat de politie hem zo heeft behandeld, vooral ook bij het overbrengen naar het politiebureau.

Standpunt politie Haaglanden

Intern klachtendossier

In het kader van het onderzoek verstrekte de korpsbeheerder de stukken uit het intern klachtendossier. Daaruit blijkt dat politieambtenaar H. bij de zitting van de klachtencommissie heeft verklaard dat hij direct na de doorzoeking op zijn collega's stond te wachten die het pand aan het afsluiten waren. Hij werd aangesproken door een onbekende man (zijnde verzoeker). Deze verklaarde de buurman te zijn en vroeg waar zij mee bezig waren. Verzoeker vertelde dat hij de avond ervoor contact had gehad met zijn buurman S. Hij liet in zijn telefoon de oproep van S. zien. H. herkende het nummer als dat van de vader van het vermiste meisje. Hij vroeg verzoeker naar zijn personalia en wat hij met S. had besproken. Verzoeker wilde niet meewerken en had geen identiteitsbewijs bij zich. H. legde verzoeker meermalen uit dat hij als getuige verplicht was om zijn persoonsgegevens te geven, als de politie hem daarom vroeg. Ook legde H. verzoeker meermalen uit dat het van belang was dat hij een verklaring gaf over S. en het verblijf van het vermiste kind. H. waarschuwde verzoeker voor de gevolgen, als hij niet zou meewerken. H. heeft verzoeker nog aangeboden zijn paspoort thuis op te halen, maar verzoeker weigerde elke medewerking. Daarop heeft H. verzoeker aangehouden voor het niet voldoen aan de identificatieplicht. H. ontkende dat ze op dat moment naar de woning van verzoeker zijn geweest. Door collega's van de surveillancedienst werd verzoeker overgebracht naar het bureau en voorgeleid aan de hulpofficier van justitie, de heer N., die hem insloot voor verhoor. Nadat H. verzoeker had gehoord is verzoeker door twee wijkagenten teruggebracht naar zijn woning om zijn paspoort te halen. Daarom heeft H. verzoeker geen proces-verbaal meer gegeven voor het niet voldoen aan de identificatieplicht.

Uit het verslag van de hoorzitting van de klachtencommissie blijkt ook dat verzoeker op een vraag van de commissieleden of hij zijn naam heeft genoemd tegenover de twee vrouwelijke politieambtenaren, heeft verteld dat hij boven woonde en een buurman was.

Mutatierapport politie Haaglanden

In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verstrekte de korpsbeheerder tevens het mutatierapport over het onderzoek naar het vermiste meisje. Voor zover van belang hebben de twee vrouwelijke, in burger geklede politieambtenaren het volgende opgetekend: *'Tijdens de zoeking kwam er een man aan de deur die wilde weten wie wij waren en wat wij kwamen doen. Hij was een buurman en gisteren gebeld door de bewoner van het pand, meneer S. Die had hem gevraagd of hij wilde kijken wat voor een briefje er aan zijn deur hing. Het briefje was er opgehangen door politiemensen naar aanleiding van het binnentreden van afgelopen zaterdag. De buurman zei dat S. in Zweden zou zitten en dat zijn dochtertje in het pleeggezin was. Gevraagd aan de buurman wie hij was en waar hij te bereiken was. Wilde niet meewerken, had ook geen ID bij zich en daarom aangehouden. Meneer is uiteindelijk met twee wijkagenten naar zijn woning geweest op (huisnummer) om zijn paspoort op te halen. Bleek om (voornaam, achternaam verzoeker) te gaan, geboren te (jaartal). Hij meegenomen naar het bureau. Daar heeft hij een getuigenverklaring afgelegd en heeft hij niets meer voor de Wet ID gekregen'.*

In een proces-verbaal dat deel uit maakt van het eerder genoemde mutatierapport, staat voor zover van belang verder vermeld: *'Tijdens de zoeking in het pand aan de (...) kwam er een buurman aan de deur, die wilde weten wat wij aan het doen waren. Hij vertelde dat hij door de bewoner van het pand de avond ervoor was gebeld met de vraag of hij het briefje dat aan de deur hing kon vertalen (...). Deze buurman gaf aan dat hij van de bewoner had gehoord dat hij in Zweden zou zitten en dat diens dochtertje bij het pleeggezin zou zijn. Deze buurman wilde zijn personalia niet opgeven en had geen ID-bewijs bij zich. Uiteindelijk heeft hij zijn paspoort in de woning opgehaald en is hij meegegaan naar het politiebureau om een getuigenverklaring af te leggen'.* Het proces-verbaal is op ambtsbelofte opgemaakt door een van de twee vrouwelijke, in burger geklede vrouwelijke politieambtenaren.

Hoorzitting door de Nationale ombudsman

Aangezien de verklaringen van verzoeker en politieambtenaar H. over het feitelijke verloop op 15 augustus 2011 op essentiële onderdelen haaks op elkaar staan en de twee politieambtenaren die verzoeker naar het bureau hebben overgebracht in de interne klachtbehandeling niet zijn gehoord over hun mogelijke betrokkenheid, heeft de Nationale ombudsman een hoorzitting gehouden. Voorafgaand aan de hoorzitting liet politieambtenaar H. weten dat zijn collega's X en Y degenen waren geweest die verzoeker naar het bureau hebben overgebracht.

Tijdens de hoorzitting verklaarden X en Y dat zij verzoeker niet herkenden van het incident op 15 augustus 2011. Zij konden zich sowieso niet herinneren bij het incident betrokken te zijn geweest. Ook verzoeker herkende de twee politieambtenaren niet.

Verzoeker herkende alleen de heer H.

Tijdens de hoorzitting verklaarde H. nogmaals dat verzoeker op 15 augustus 2011 op geen enkele manier wilde meewerken aan het onderzoek naar de vermissing, ondanks dat hij geprobeerd heeft verzoeker te overtuigen van het belang daarvan. Omdat verzoeker niet wilde meewerken en zich ook niet wilde legitimeren, heeft hij verzoeker aangehouden voor de Wet ID. H. verklaarde dat verzoeker inderdaad heeft gezegd dat hij een buurman was, maar per portiek waren zes appartementen, dus dat zegt weinig, aldus H. Nadat verzoeker was aangehouden, werd hij door collega's overgebracht naar het bureau (waarvan H. in de veronderstelling was dat X en Y dit hadden gedaan). Ze zijn toen dus niet naar de woning van verzoeker geweest. Verzoeker is op het bureau voorgeleid aan een hulpofficier van justitie en er is een aanhoudingsproces-verbaal opgemaakt. Dat de Nationale ombudsman geen aanhoudingsproces-verbaal in het dossier heeft aangetroffen, is niet juist. Er is wel degelijk een aanhoudingsproces-verbaal opgemaakt, aldus H. Verzoeker verklaarde zich niet meer te kunnen herinneren of hij toen was voorgeleid aan een hulpofficier van justitie. H. verklaarde verder dat de identiteit van verzoeker op het bureau is vastgesteld door hem persoonsgerichte vragen te stellen. Na zijn verhoor als getuige in de vermissingszaak is verzoeker thuisgebracht door twee politieambtenaren. Aan de hand van het paspoort van verzoeker hebben de twee politieambtenaren verzoekers identiteit geverifieerd. Wie deze twee politieambtenaren waren, kon H. zich niet meer herinneren. Volgens verzoeker is hij helemaal niet naar huis gebracht, maar moest hij van het bureau naar huis lopen. Over de verklaringen van zijn twee bij de huiszoeking betrokken vrouwelijke collega's, dat verzoeker is aangehouden, dat ze naar zijn woning zijn geweest om zijn paspoort te halen, en dat verzoeker vervolgens is overgebracht naar het bureau, verklaarde H. dat zijn collega's zich in de volgorde moeten hebben vergist. Wanneer hij ter plaatse het paspoort van verzoeker had gezien, had hij verzoeker niet meer kunnen aanhouden, aldus H.

Aanvullend ambtsedig opgemaakt klachtrapport van politieambtenaar H.

Het verslag van de hoorzitting werd naar verzoeker, de politieambtenaren H., X en Y en in kopie naar de korpsbeheerder gestuurd. De Nationale ombudsman stelde de korpsbeheerder tevens enkele aanvullende vragen. 1. Wie waren wel de twee ambtenaren die verzoeker hadden overgebracht naar het politiebureau? 2. Waar is het proces-verbaal van aanhouding van verzoeker? Ook verzocht de Nationale ombudsman om alle volledige processen-verbaal en mutaties aangaande het gebeuren op 15 augustus 2011.

Op grond van het verslag van de hoorzitting was er bij de politie Haaglanden twijfel gerezen over het optreden van politieambtenaar H. bij de hoorzitting van de Nationale ombudsman. In een gesprek met zijn meerdere werd H. opgedragen een onderzoek in te

stellen en de aanvullende vragen van de Nationale ombudsman te beantwoorden.

In zijn ambtsedig opgemaakt rapport schrijft H. allereerst dat er geen aanhoudingsproces-verbaal is. H. verklaarde zich bij de hoorzitting van de Nationale ombudsman te hebben vergist. Hij gaf als verklaring dat hij na het verhoor van verzoeker had afgezien van het opmaken van een proces-verbaal voor het overtreden van de Wet ID, om welke reden er over de aanhouding ook niets op papier is gezet. H. verklaarde dat hij verzoeker had aangehouden, ter plaatse heeft voorgeleid en dat verzoeker door hemzelf ook is heengezonden. Deze laatste twee acties deed H. in zijn hoedanigheid als hulpofficier van justitie.

Verder schrijft H. dat er in twee mutaties die zijn collega's hebben opgemaakt wordt beschreven dat verzoeker eerst zijn paspoort kon ophalen, voordat hij naar het bureau werd overgebracht.

H. heeft navraag gedaan bij alle wijkagenten die op 15 augustus 2011 dienst hebben gehad, om te achterhalen wie van hen verzoeker hebben overgebracht naar het bureau. Geen enkele wijkagent kon zich iets herinneren. Uit de dienstroosters 2011 kon H. uitsluiten dat X en Y betrokken waren geweest. Verzoeker had wel een signalement opgegeven van een van de betrokken politieambtenaren. Een andere wijkagent voldeed aan dit signalement, maar deze bleek uit navraag van H. die dag late dienst te hebben gehad. Hij kon zich ook totaal niets herinneren van dit incident.

H. heeft ook navraag gedaan bij de twee betrokken vrouwelijke politieambtenaren en bij hulpofficier van justitie N. H. heeft hun ongedateerde en niet ondertekende verklaring in zijn rapport opgetekend. Voor zover van belang verklaarde een van de vrouwelijke politieambtenaren dat ze zich nog kon herinneren dat verzoeker tijdens de zoeking aan de deur kwam en dat hij zich zeer agressief gedroeg, nadat hij door H. was aangehouden. Verzoeker is tijdelijk in de rechercheauto geplaatst, omdat hij dreigde weg te lopen. Twee collega's in een busje hebben verzoeker overgebracht naar het bureau. Wie dit waren, kon deze vrouwelijke politieambtenaar zich niet meer herinneren. Wel dat verzoeker naderhand nog met deze wijkagenten naar huis is gebracht en dat ze toen zijn ID hebben gecontroleerd. Hulpofficier van justitie N. verklaarde tegenover H. zich niets van het voorval te kunnen herinneren. Hij verklaarde dat hij kennelijk niets op papier had hoeven zetten, omdat de verdachte (verzoeker, cursivering No) aangehouden en voorgeleid was door een hulpofficier van justitie op straat. H. tekende in zijn rapport verder op dat N. zich niet kon herinneren dat er die dag een verdachte kennelijk hardhandig aangepakt moest worden. N. heeft uit de overdracht-staten gezien dat verzoeker inderdaad gezeten heeft en heengezonden is. Ook staan de surveillance-eenheden vermeld, maar er zijn geen namen ingevuld. N. heeft de verdachte wel ingevoerd in het bedrijfsprocessensysteem.

Reactie korpsbeheerder politie Haaglanden op het onderzoek

Na de hoorzitting en de beantwoording van de aanvullende vragen die de Nationale ombudsman nog aan de korpsbeheerder stelde, verzocht de Nationale ombudsman de korpsbeheerder in het kader van hoor en wederhoor een formele reactie te geven op de klacht.

De korpsbeheerder liet weten terug te komen op zijn eerdere ongegrondverklaring van de klacht van verzoeker. Gelet op de onduidelijkheid van het moment waarop het identiteitsbewijs van verzoeker in handen van politieambtenaren van het betrokken bureau is gekomen (niet uit te sluiten viel dat dit is gebeurd kort na de aanhouding van verzoeker, in de nabijheid van zijn woning), alsmede de opstelling van politieambtenaar H. in de klachtprocedure en bij de hoorzitting van de Nationale ombudsman, achtte de korpsbeheerder de klacht over de vrijheidsbeneming alsnog gegrond. De korpsbeheerder liet verder weten dat er gepaste maatregelen getroffen zullen worden jegens H.

Beoordeling door de Nationale ombudsman

Ten aanzien van de klacht over de aanhouding

Beoordelingscriterium

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid integer handelt en een bevoegdheid alleen gebruikt voor het doel waarvoor deze is gegeven. Dit brengt met zich mee dat als de identiteit van een getuige is vastgesteld, deze getuige niet tegen zijn wil alsnog door de politie naar het bureau mag worden overgebracht voor een nader verhoor.

Op basis van de bevindingen stelt de Nationale ombudsman het volgende vast: Verzoeker werd op 15 augustus 2011 in de buurt van zijn woning door H. aangehouden, omdat hij zich niet kon legitimeren. Verzoeker wilde niet verder ingaan op vragen van H., nadat hij H. of zijn collega's had verteld dat zijn buurman S. hem de avond ervoor nog had gebeld en verzoeker aan een van de politieambtenaren het nummer heeft laten zien, waarmee zijn buurman hem had gebeld. Verzoeker kon op grond van de wet worden aangemerkt als getuige in een vermissingszaak en om die reden mocht de politie hem om zijn ID vragen.

Een weigering hieraan mee te werken kan op grond van de wet uiteindelijk uitmonden in een aanhouding. Daarbij moet wel een afweging worden gemaakt of het ook noodzakelijk is om iemand voor dat feit te vervolgen.

In dit geval heeft de Nationale ombudsman echter sterk de indruk gekregen dat deze bevoegdheid vooral is gebruikt om verzoeker onder druk te zetten een uitgebreidere getuigenverklaring af te leggen. Dit blijkt wel uit het feit dat verzoeker op het politiebureau niet als verdachte is gehoord over het feit waarvoor hij is aangehouden, maar als getuige in de vermissingszaak en dat verzoeker voor de Wet ID geen boete meer heeft gekregen. Dit terwijl een getuige van een strafbaar feit niet eens verplicht is om tegenover de politie een getuigenverklaring af te leggen. Bovendien bestond er ook geen grond (meer) om verzoeker over te brengen naar het politiebureau, nu uit de verklaring van verzoeker en de verklaringen van de twee vrouwelijke politieambtenaren, nota bene in een op ambtsbelofte opgemaakt proces-verbaal, naar het oordeel van de Nationale ombudsman voldoende is komen vast te staan dat verzoeker *eerst* naar zijn woning is gegaan om zijn paspoort op te halen, en *daarna* naar het bureau is overgebracht. H. is immers de enige die heeft verklaard dat het paspoort pas nadat verzoeker was heengezonden van het politiebureau is ingezien in het huis van verzoeker. Zijn verhaal wordt door niemand ondersteund. Ook de feiten, die zelf door H. zijn aangevoerd, maken zijn verhaal niet logisch: verzoeker wordt heengezonden terwijl zijn identiteit nog niet officieel is vastgesteld. En ná de heen-zending moet verzoeker nog zijn paspoort laten zien. Daarnaast heeft H. ook niet aan kunnen geven wie verzoeker naar huis zou hebben gebracht en wie de paspoortgegevens hebben gecontroleerd. Het staat derhalve voldoende vast dat op straat al duidelijk was wie verzoeker was en waar hij woonde. De aanhouding van verzoeker voor het niet voldoen aan de legitimatieplicht was dan ook niet behoorlijk. Door verzoeker aan te houden terwijl hij al aan zijn identificatieplicht had voldaan, enkel en alleen om hem tegen zijn zin als getuige te kunnen horen op het politiebureau, heeft H. misbruik gemaakt van zijn bevoegdheid.

In een situatie van de vermissing van een minderjarige kan de Nationale ombudsman er overigens nog begrip voor opbrengen dat de politie op zoek gaat naar de grenzen van haar bevoegdheden. Dit mag echter nooit zover gaan dat een getuige door misbruik van bevoegdheden onder druk wordt gezet om op het politiebureau een (nadere) verklaring af te leggen. En als dit al het geval is, dan moet de politie staan voor haar keuze en deze in alle eerlijkheid durven verdedigen. Nu heeft het er naar het oordeel van de Nationale ombudsman alle schijn van dat de beklagde ambtenaar de feitelijke gang van zaken zoals die is geweest op 15 augustus 2011 op verschillende manieren geprobeerd heeft te verdraaien, zelfs tot bij de hoorzitting van de Nationale ombudsman aan toe. De Nationale ombudsman doelt dan op het meermalen en expliciet ontkennen van de volgorde van de gebeurtenissen op 15 augustus 2011 (eerst het paspoort ophalen en daarna naar het politiebureau), de voorgeleiding aan de hulpofficier van justitie, welke hulpofficier naderhand H. zelf geweest blijkt te zijn en niet zijn collega N., de onjuiste verklaring van H.

omtrent de aanwezigheid van een aanhoudingsproces-verbaal, het meenemen van de verkeerde collega's naar de hoorzitting van de Nationale ombudsman en de onaannemelijkheid van de verklaring van H. dat verzoeker na zijn verhoor naar huis is gebracht door twee volstrekt onbekend gebleven politieambtenaren. De Nationale ombudsman vindt deze opstelling bijzonder ernstig en niet in de laatste plaats omdat de beklagde ambtenaar hulpofficier van justitie is. Dit gebrek aan integriteit rekent de Nationale ombudsman de politie Haaglanden bijzonder zwaar aan. Er is dan ook gehandeld in strijd met het vereiste van integriteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Ten aanzien van de klacht over het geweldgebruik bij het politiebureau

Verzoeker klaagde er ook over dat hij op het achterplein van het politiebureau door twee politieambtenaren zonder enige aanleiding hardhandig is vastgepakt. Beide armen werden op zijn rug gedraaid en met het hoofd naar beneden gedrukt werd verzoeker het bureau binnengebracht.

De Nationale ombudsman spreekt geen oordeel uit over deze klacht, omdat de lezing van verzoeker (die de Nationale ombudsman op zichzelf niet ongeloofwaardig vindt, gezien de gedetailleerde beschrijving van de gebruikte, bestaande aanhoudingstechnieken) niet te verifiëren valt. De Nationale ombudsman vindt het wel uiterst onbevredigend dat de politie Haaglanden niet heeft kunnen achterhalen wie de politieambtenaren zijn geweest die verzoeker hebben overgebracht naar het bureau.

Conclusie

De klacht over de aanhouding is gegrond, wegens schending van het vereiste van integriteit. Voor wat betreft de klacht over het geweldgebruik onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Artikel 8a Politiewet 1993

Een ambtenaar van politie aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, is bevoegd tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van personen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak.

Artikel 2 Wet op de identificatieplicht

Een ieder die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt, is verplicht op de eerste vordering van een ambtenaar als bedoeld in artikel 8a van de Politiewet 1993, een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 ter inzage aan te bieden. Deze verplichting geldt ook indien de vordering wordt gedaan door een toezichthouder.

Artikel 447e Wetboek van Strafrecht

Hij die niet voldoet aan de verplichting om een identiteitsbewijs ter inzage aan te bieden, hem opgelegd bij artikel 2 van de Wet op de identificatieplicht, wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie.

Artikel 53 Wetboek van Strafvordering

1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.
2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.
3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

(...)

Aanwijzing uitbreiding identificatieplicht, 2009A024,

De aanwijzing vermeldt niet-limitatieve situaties waarin de politie verdachten, maar onder meer ook getuigen, een identiteitsbewijs ter inzage mag vorderen. De politie mag deze bevoegdheid uitoefenen, in het kader van een redelijke taakuitoefening. De aanwijzing vermeldt echter ook dat er gevallen denkbaar zijn waarin weliswaar niet is voldaan aan de toonplicht, maar waarin het niet opportuun is om een verdachte te vervolgen voor dat feit. "De criteria die hierbij een rol spelen, zijn in ieder geval de ernst of het belang van de interventie door de ambtenaar, de hoedanigheid van de betrokken persoon en de aard van de vervolgactie ten aanzien van de door de ambtenaar uitgevoerde taak, afgezet tegen het risico dat de identiteit niet op basis van een identiteitsdocument genoemd in artikel 1 van de WID is vastgesteld."